

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 16 kwietnia 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.16.2023.EK1

Pani
Agnieszka Woźniak
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Placówki Socjalizacyjnej „Egida”
w Polkowicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 29 – 31 marca 2023 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Edyta Kamińska – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu oraz Tomasz Borecki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Placówce Socjalizacyjnej „Egida” przy ul. Makowej 36 w Polkowicach, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Przedmiotem kontroli była ocena działalności Placówki w zakresie realizacji zadań dotyczących dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 marca 2022 r. do 29 marca 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Agnieszka Woźniak, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Przyczyną

stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie przepisów ustawy. Stwierdzone nieprawidłowości mogły wpłynąć na obniżenie standardów usług realizowanych przez jednostkę.

Kontrola została odnotowana w *Rejestrze kontroli zewnętrznych* pod numerem 20. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, obserwacji uczestniczącej dzieci, rozmów z wychowankami Domu, dokumentacji z akt osobowych potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, a także pisemnych oświadczeń złożonych przez Panią Agnieszkę Woźniak. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

(dowód: akta kontroli str. 19)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówka Socjalizacyjna „Egida” w Polkowicach przy ul. Makowej 36 jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Powiat Polkowicki. Placówka działa na podstawie decyzji nr PS.V.9013-12/10 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 25 listopada 2010 r. (z późn. zm.). Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. Na dzień kontroli w ewidencji widniało 17 wychowanków, z czego dwoje wychowanków (w tym jeden poniżej 10. roku życia) zostało przyjętych na podstawie obowiązującego w części zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego nr: ZP-NKWR.940.3.57.2021.TB z dnia 22 grudnia 2021 r. oraz jeden wychowanek poniżej 10. roku życia został przyjęty na podstawie Zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.940.3.14.2021.GK z dnia 28 kwietnia 2021 r. Ponadto na dzień kontroli w ewidencji Domu było trzyosobowe rodzeństwo w wieku poniżej 10 lat, przyjęte do Placówki pomimo niespełniania kryterium wieku. Przyjęcie dzieci nastąpiło w sierpniu 2022 r. W związku z tym stan liczby wychowanków wynosił wtedy 22 wychowanków, z czego na stałe w Domu przebywało 17 dzieci. Wobec powyższego stwierdzono, że nie przestrzegano limitu miejsc w Placówce, co stanowiło nieprawidłowość. Analiza przedstawionej dokumentacji wykazała, że w czasie, gdy limit wychowanków w Domu był przekroczony, zwiększona została liczba osób pracujących z dziećmi na dyżurach, również w porze nocnej. W tym celu zatrudniono dwóch dodatkowych wychowawców. Ponadto podjęto działania mające na celu umieszczenie ww. rodzeństwa w rodzinnej pieczy zastępczej, w wyniku których rodzeństwo zostało umieszczone w rodzinie zastępczej i dnia 4 kwietnia br. zostało skreślone z ewidencji Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 19, 23-32)

Podczas kontroli przeanalizowano dokumenty dotyczące kierowania dziecka

do Placówki. Analiza akt wychowanków wykazała, że każdy z nich został umieszczony w instytucjonalnej pieczy zastępczej na podstawie odpowiedniego orzeczenia sądowego.

(dowód: akta kontroli str. 30-32)

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 oraz art. 100 ust. 3 ustawy, działania podejmowane przez pracowników Placówki powinny mieć na celu powrót dziecka do rodziny oraz utrzymywanie przez nie stałego kontaktu z rodziną. Pracownik socjalny natychmiast po umieszczeniu dziecka w Domu rozpoczął pracę z jego rodziną biologiczną, m.in. poprzez: przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, analizę dotychczasowej współpracy rodziny z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym, odpowiednich ze względu na miejsce zamieszkania rodziny ośrodków pomocy społecznej, kuratorami oraz innymi instytucjami współpracującymi z rodziną. Następnie dokonywano analizy postaw rodzicielskich, więzi uczuciowych istniejących pomiędzy dzieckiem, a rodzicami i na tej podstawie określano potencjał rodziny oraz przygotowywano plan pomocy rodzinie, który miał na celu motywowanie rodziców do korekty swojej aktualnej sytuacji życiowej uniemożliwiającej przywrócenie opieki nad dzieckiem. Główne obszary interwencji, w których działał pracownik socjalny to grupa rodziców z problemem alkoholowym, gdzie często występuje przemoc wobec najbliższych, rodzice o niestabilizowanej sytuacji życiowej, mieszkaniowej, zawodowej, finansowej oraz osoby niewydolne wychowawczo. Pracownicy Placówki mobilizowali rodziców wychowanków do uczestnictwa we wszystkich ważnych dla dziecka wydarzeniach np. urodzinach, imieninach, wywiadówkach. Głównymi problemami do przewyciężenia była bierna postawa rodziców, brak jakichkolwiek prób nawiązania przez nich kontaktów z dzieckiem, występowanie w rodzinie uzależnień, przemocy, chorób psychicznych. Wychowankowie w rozmowach z inspektorami ds. kontroli potwierdzili utrzymywanie kontaktów z bliskimi oraz oznajmiali, że nikt im tych kontaktów nie utrudniał, ani nie zakazywał.

(dowód: akta kontroli str. 21-22)

Zgodnie z art. 135 ustawy, obowiązkiem placówki opiekuńczo – wychowawczej jest organizowanie i dokonywanie okresowej oceny sytuacji umieszczonego w niej dziecka, sporządzenie wniosków o zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz przesłanie ich do właściwego sądu, o czym stanowi art. 138 ust. 1 i 2 ustawy. W trakcie analizy dokumentacji wychowanków Domu stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą odbyły się posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w dniach: 31 maja, 17 listopada, 30 sierpnia i 30 listopada 2022 r. oraz 27 lutego 2023 r. Omówiono na nich sytuację dzieci. Posiedzenia odbywały się terminowo, tj. nie rzadziej niż co pół roku, a dla dzieci poniżej 3. roku życia nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Każdorazowo na ww. posiedzeniach obecni byli: Dyrektor Placówki, pedagog, pracownik socjalny, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka oraz przedstawiciele zaproszonych instytucji, m.in.: sądu, Policji, ośrodków pomocy społecznej (w tym asystenci rodziny). Podczas kontroli okazano zaproszenia dla rodziców dzieci oraz podmiotów, z których obecność przedstawicieli wskazana była ze względu na interes dziecka. Skład zespołu był zatem zgodny z zapisem art. 137 ustawy. Zespół dokonywał oceny sytuacji dziecka w obszarach zgodnych z art. 136 ustawy, następnie formułowano na piśmie wnioski wraz z uzasadnieniem, dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej i przesyłano go do właściwego sądu.

(dowód: akta kontroli str. 36)

Z przeanalizowanej dokumentacji wynikało, że wychowankowie posiadali diagnozy psychofizyczne opracowane przez pedagoga lub psychologa. Dokumenty te zawierały informacje dotyczące obszarów wskazanych w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Diagnozy sporządzane były niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 33)

Na podstawie diagnoz wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia, przygotowywał plan pomocy dziecku. W trzech przypadkach ww. dokument został sporządzony przed opracowaniem diagnozy, co stanowiło nieprawidłowość. Wskazuje się, aby wszystkie plany pomocy były tworzone na podstawie diagnoz. W planach oznaczano cel główny pracy z dzieckiem (jeden z czterech wskazanych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia) oraz wyznaczono działania krótkoterminowe i długoterminowe. W przypadku 4 wychowanków ich plany pomocy zostały opracowane wspólnie z asystentem rodziny. Dokumenty były sporządzane na odpowiedni okres. Dokonywano modyfikacji planu pomocy, o której stanowi § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 34-35)

W Placówce zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia dla każdego dziecka prowadzono kartę pobytu, zawierającą opis wskazanych w ww. przepisie obszarów.

(dowód: akta kontroli str. 39)

Pedagog prowadził dla każdego wychowanka arkusze badań i obserwacji pedagogicznych. Natomiast dla dzieci wymagających dodatkowego wsparcia, pedagog przeprowadzał także zajęcia indywidualne, które następnie odnotowywał w kartach, wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 40)

Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy, dyrektor placówki opiekuńczo - wychowawczej zgłaszał informacje o przebywających dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego, w celu poszukiwania dla nich rodzin przyspabiających.

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, wszyscy podopieczni placówki opiekuńczo – wychowawczej powyżej 5. roku życia powinni otrzymywać kwotę pieniężną do własnego dysponowania. W Placówce spełniano ten wymóg zgodnie z zapisem § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia. Podczas czynności kontrolnych przedstawiono potwierdzenia wypłat kieszonkowego, a także wychowankowie w rozmowach z inspektorami ds. kontroli potwierdzili otrzymywanie kieszonkowego w odpowiedniej wysokości.

(dowód: akta kontroli str. 20, 25)

W okresie objętym kontrolą sześcioro wychowanków Placówki było w trakcie procesu usamodzielnienia, w tym dwoje znajdujących się na liście wychowanków Domu w dniu kontroli. Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy, podopieczni na rok przed osiągnięciem pełnoletności wyznaczyli opiekunów usamodzielnienia i przedstawili pisemną zgodę tych osób. W jednym przypadku wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia przez wychowanka przebywającego w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, nastąpiło po terminie. Kolejna osoba nie wyznaczyła opiekuna usamodzielnienia ze względu na przebywanie na długotrwałej ucieczce. W myśl zapisów art. 145 ust. 4 ustawy, osoby usamodzielniane wraz z opiekunami na co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności, opracowały w terminie indywidualny program usamodzielnienia (z wyjątkiem wychowanki przebywającej na długotrwałej ucieczce). Programy zostały zatwierdzone przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 49-50)

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że opieka w porze nocnej była sprawowana zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia oraz dokumentowana. W czasie dyżurów nocnych obchód pokoi zamieszkiwanych przez dzieci odbywał się co najmniej 3 razy w ciągu każdej nocy, co potwierdziły zapisy w udostępnionym podczas kontroli „Zeszycie nocnym”.

(dowód: akta kontroli str. 20)

W Placówce prowadzona była ewidencja wychowanków zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia. W jej zapisach widniało: nazwisko i imię wychowanka, jego adres, PESEL, data i miejsce urodzenia, nazwiska, imiona oraz adres rodziców biologicznych lub opiekunów prawnych, data skierowania wychowanka do Domu, informacje na temat orzeczenia sądowego, sytuacji prawnej oraz szkolnej dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 30-32)

W okresie objętym kontrolą troje wychowanków (z czego jeden dwukrotnie) samowolnie opuściło Placówkę. W takich przypadkach przeprowadzono procedurę zgodną

z § 5 rozporządzenia. Dyrektor prowadził wyjaśniające oraz powiadamiano pisemnie lub telefonicznie odpowiednie osoby i instytucje.

(dowód: akta kontroli str. 20)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymogami kwalifikacyjnymi. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w Placówce, w okresie objętym kontrolą, zatrudnionych było siedmiu wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy. Wszyscy wychowawcy posiadali dyplomy ukończenia studiów wyższych, o których stanowi art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz osoby te złożyły stosowne oświadczenia wynikające z art. 98 ust. 3 ustawy. Wymogi kwalifikacyjne spełniali także osoby, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy. Dyrektor Placówki, Pani Agnieszka Woźniak, posiadała kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 55-56)

Celem oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy z wychowankami obecnymi w dniach kontroli w Placówce. Dzieci otwarcie i swobodnie mówiły o swoim pobycie w Domu oraz o jego pracownikach. Odniosły się m.in. do zagadnień związanych z: otrzymywaniem kieszonkowego, wyposażeniem w odzież i przybory szkolne, zaopatrzeniem w środki higieny osobistej, dostępnością i ilością jedzenia, udzielaną pomocą w razie zaistnienia potrzeb. Nie zaobserwowano u wychowanków symptomów mogących świadczyć o nieprzestrzeganiu ich praw, dzieci także nie sygnalizowały takich problemów.

(dowód: akta kontroli str. 51-54)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Placówce Socjalizacyjnej „Egida” stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W kontrolowanym okresie w Placówce przebywała większa liczba dzieci niż dopuszczalna w świetle zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz przepisów ustawy regulujących przedmiotowy zakres.
2. W trzech przypadkach plan pomocy dziecku nie został sporządzony na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości w działalności jednostki, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przestrzegać standardu w zakresie liczby dzieci, która może być umieszczona w tym samym czasie w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego. Podstawa prawna: art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) oraz decyzja nr PS.V.9013-12/10 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 25 listopada 2010 r. (z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco

2. Plan pomocy dziecku sporządzać na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka. Podstawa prawna: § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco

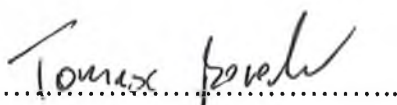
Pouczenie

Zgodnie z art. 197d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), kontrolowana jednostka, której wydano zalecenia pokontrolne, może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W terminie do **30 maja 2023 r.** proszę powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

(przewodniczący zespołu kontrolnego)

(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danusia Zawiła
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

(kierownik komórki do spraw kontroli)

